

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Civilā aizsardzība

Sagatavoja: Mārtiņš Baltmanis

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta priekšnieka vietnieks (tālr.:67075990, e-pasts: martins.baltmanis@vugd.gov.lv)

2021.gada 5.februāris, Rīga

Saturs

1. Plānošanas dokumenti
2. VCA plāna sasaiste ar citiem dokumentiem
3. Risku novērtēšana
4. VCA plāna saturs
5. VCA plāna sasaiste ar NATO krīžu reaģēšanas pasākumiem
6. VCA plāna sadaļa par evakuāciju
7. CAK loma
8. CAK (esošais virziens)
9. CA reģionos (nākamais posms!)

Plānošanas dokumenti

1. Valsts aizsardzības plāns (*sadaļa par Civilās aizsardzības operacionālās vadības centru*) – **pārbaudīts galda mācībās 2019. un 2020.gadā**

Valsts aizsardzības plāna 24.⁵ pielikums (*dienesta vajadzībām*) apstiprināts ar 10.10.2018. MK rik.Nr.489-ss

2. Valsts civilās aizsardzības plāns (*sadaļa par civilās aizsardzības sistēmas darbību militāra iebrukuma vai kara gadījumā – 33.pielikums*) – **pārbaudīts mācībās KRISTAPS 2018**

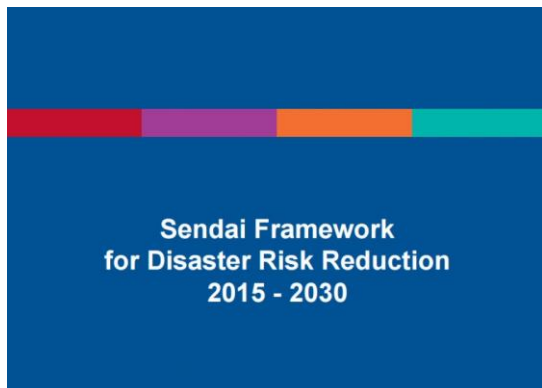
Pasākumu plāns par kontrolētu masveida iedzīvotāju evakuāciju un pārvietošanu militāra iebrukuma, katastrofas vai to draudu gadījumā – **pārbaudīts galda mācībās 2019.gadā**

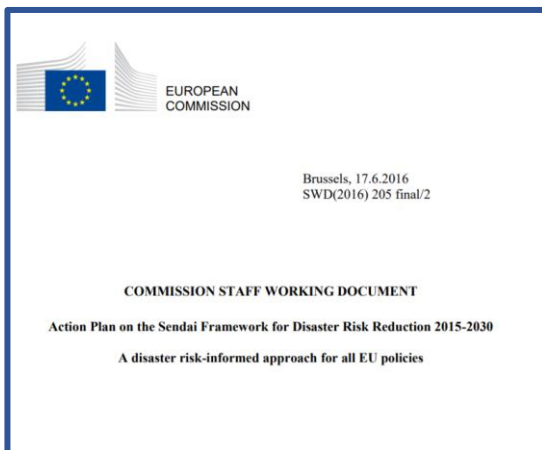
Valsts civilās aizsardzības plāns apstiprināts ar Ministru kabineta 2020.gada 26.augusta rīkojumu Nr.476 «Par Valsts civilās aizsardzības plānu»

VCA plāna sasaiste ar citiem dokumentiem

Apvienoto nāciju organizācijas
katastrofu riska mazināšanas ietvars
2015 - 2030

Eiropas Komisijas rīcības plāns
SENDAI ietvara katastrofu riska
mazināšanai 2015 – 2030

Eiropas parlamenta un padomes
lēmums Nr. 313/2013/ES
(2013. gada 17. decembris)
par Savienības civilās aizsardzības
mehānismu – 6.panta prasības
(risku pārvaldība)

2021. – 2027. gada plānošanas
perioda Kopējās fondu regulas
III pielikumā noteiktie
ieguldījumu priekšnosacījumi
(*enabling conditions*)

Ieguldījumu priekšnosacījums
Nr.5: Efektīvs katastrofu risku
pārvaldības satvars

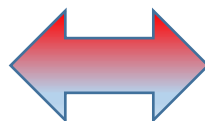
Saistītie specifiskie atbalsta
mērķi: (ERAF, KF): 2.4 Veicināt
pielāgošanos klimata
pārmaiņām, risku novēršanu un
noturību pret katastrofām

Risku novērtēšana (I)

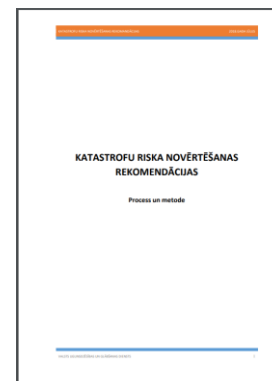
2018.GADS

RISKA NOVĒRTĒŠANAS PAMATS –
IESPĒJAMO APDRAUDĒJUMU KATALOGS

2018.GADS

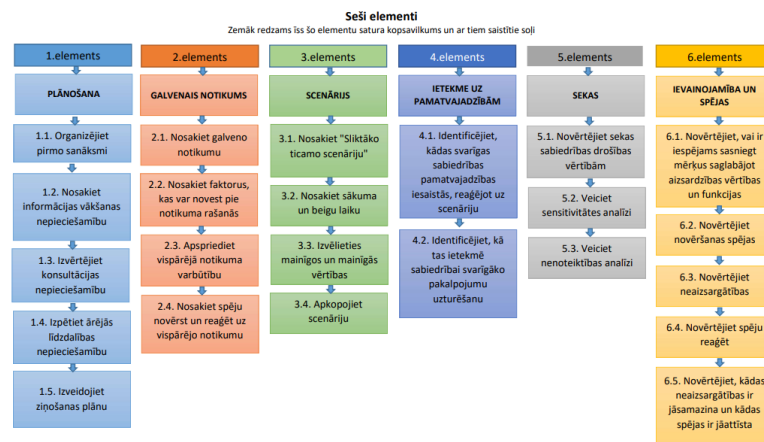
KATASTROFU RISKA NOVĒRTĒŠANAS
REKOMENDĀCIJAS (process un metode)

Izstrādājot rekomendācijas tika ņemts vērā 2010.gada 12.decembra EK dienestu darba dokuments SEC(2010) 1626 “Riska novērtēšanas un kartēšanas pamatnostādnes katastrofu pārvaldībai”, projektā „Eiropas Savienības stratēģija Baltijas jūras reģionā 14.3” (*EUSBSR 14.3*) izmantoto makro reģionālā riska novērtēšanas metodoloģiju, projektā „Riska pārvaldības spējas, kas balstītas uz trūkumu identificēšanu Baltijas jūras reģionā” (*From Gaps to Caps*) izmantoto metodoloģiju, kā arī Šveices riska analīzes metodoloģiju “*A Method for Risk Analysis on Disasters and Emergencies in Switzerland*”

2021.gada 5.februāris, Rīga

civilā aizsardzība

Risku novērtēšana (II)

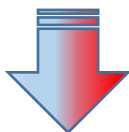
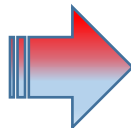
Varbūtības / ticamības līmenis ↓	KATASTROFU RISKU KOPSAVILKUMS				
	Maznozīmīgs risks	Nozīmīgs risks	Vidējs risks	Augsts risks	Ļoti augsts risks
Ļoti augsts		Meža un kūdras purvu ugunsgrēki	Epizootijas		
Augsts			Pali un plūdi Karstums Apledojums	Epidēmijas	
Vidējs	Autotransporta avārija	Pārvades elektrotīklu bojājumi Dzelzceļa transporta katastrofa	Stiprs sals Lietusgāzes un ilgstošas lietavas Pārkona negaiss un krusa Viesuļi Sausums	Vējuzplūdi Sadales elektrotīklu bojājumi Vētras un krasas vēja brāzmas Ugunsgrēki ēkās un būvēs	
Zems		Epifitotijas	Būvju sabrukums Avārija dabasgāzes apgādes sistēmā Pasažiera kuģa katastrofa Bīstamo ķīmisko vielu noplūde objektā Slapja sniega nogulums		Hidrotehnisko būvju pārrāvumi - Daugavas HES Bīstamo ķīmisko vielu noplūde no kuģiem
Ļoti zems	Zemes nogruvumi Zemestrīces Sabiedriskās nekārtības	Terora akti Iekšējie nemieri Radiācijas avārija Kuģa uzskriešana uz sēkļa	Avārijas naftas produktu cauruļvada transporta infrastruktūrā Avārijas vai negadījumi ostu un jūras hidrotehniskajās inženierbūvēs Kuģu sadursme	Bioloģisko vielu negadījums Aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi	
Apdraudējuma iespējamais seku līmenis →	Maznozīmīgas sekas	Nozīmīgas sekas	Vidējas sekas	Smagas sekas	Katastrofālas sekas

VCA plāna saturs

37 PIELIKUMI

25 RISKI (*katram riskam ir noteikti preventīvie, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi*)

Plānoto CA mācību apraksts

Plāns par kontrolētu iedzīvotāju evakuāciju

Resursi starptautiskajai vai humānajai palīdzībai

Reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītāji

Agrīnās brīdināšanas sistēmu saraksts

Informācijas apmaiņas sistēmas

Starpvalstu nolīgumi sadarbības katastrofu gadījumos

Iesaistāmo institūciju apziņošanas kārtība

Latvijas valstspiederīgo evakuācija no katastrofas skartās ārvalsts

CA kara vai militāra iebrukuma laikā

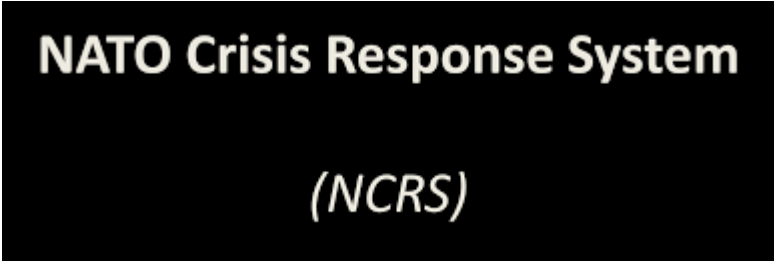

VCA plāna sasaiste ar NATO civilajiem CRM

37.PIELIKUMS (DV)

Atsauces uz citiem plāna pielikumiem, lai būtu salāgota nacionālā sistēma ar NATO

Bīstamo vielu noplūde

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji	Pasākuma apzīmējums (trīgrafs)* saskaņā ar NATO krīžu reaģēšanas sistēmas rokasgrāmatu
1.Preventīvie un gatavības pasākumi						
1.1.	Izstrādāt pasākumu plānu par kontrolētu masveida iedzīvotāju evakuāciju un pārvietošanu militāra iebrukuma, katastrofas vai to draudu gadījumā	01.10.2018.		Iekšlietu ministrija	VUGD	Valsts civilās aizsardzības plāna 37.pielikums
2. Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi						
2.1.	Iedzīvotāju evakuācija vai kontrolēta cilvēku pārvietošana no bīstamās zonas	24 stundas	Katastrofu pārvaldīšanas subjekts Aizsardzības ministrija	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija Civilās aizsardzības operacionālās vadības centrs	Sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plānā noteiktās institūcijas Pasākumu plānā par kontrolētu masveida iedzīvotāju evakuāciju un pārvietošanu militāra iebrukuma, katastrofas vai to draudu gadījumā noteiktās institūcijas	Valsts civilās aizsardzības plāna 37.pielikums

Avots: Valsts civilās aizsardzības plāna pasākumu redakcijas projekts

VCA plāna sadaļa par evakuāciju (I)

Plānā identificētie resursi un spējas:

Izmitināšanas vietas

Nr.p.k.	Nosaukums	Ēkas tips	Adrese	Koordinātes*		Telpu veids*	Cilvēku skaits*	Virtuve ar ēdniecu	Gulam vietas
				Lat	Lon				
1. Piemērs	Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledža	Izglītības iestāde	Kengaraga iela 3/1, Rīga	56.917432	24.170905	Sporta zāle; aktu zāle; mācību klases; Kopmītnes; u.c. telpas	60	Ir/ nav	45 vietas/ ir/ nav

Pulcēšanas vietas

Nr.p.k.	Nosaukums	Adrese	Koordinātes	
			Lat	Lon
1. piemērs	SIA "Gulbenes autoosta"	Dzelzceļa iela 6b, Gulbene	57.183391	26.767557

Transportlīdzekļu nodrošinājums

Nr.p.k.	Izpildītājs	Sadarbības apliecinājums	Transportlīdzekļi	Maksimālais vietu skaits attiecīgā transportlīdzeklī
1. piemērs	Pašvaldības uzņēmums "komersants"	Ir līgums/nav līgums/ cits sadarbības veids	1) 5x autobuss 2) 3x vieglais a/m 3) 2 kravas t/l	1) 5 x 45 2) 3x 5
2. piemērs	AS "Pasažieru vilciens"	Starpsresoru vienošanās ar pašvaldību	1)2 dizellokomotīves ar 5 pasažieru vagoniem	1) vienā vagonā 50 vietas (10x 50)

Uztura nodrošinājums

Nr.p.k.	Piegādātājs	Sadarbības apliecinājums	Maksimālais cilvēku skaits, ko varēs nodrošināt ar pārtiku	Piegādes veids
1. Piemērs	SIA "pārtika"	Ir līgums/nav līgums vai cits sadarbības veids*	Piemēram: 1. Nav līgumā norādīts; 2. Līdz 80 cilvēkiem nodrošinot 3 ēdienreizes dienā; 3. Cits risinājums	Piemēri: 1. Gatavo izmitināšanas vietās; 2. Piegādāt uz izmitināšanas vietām; 3. Izsniedz piegādātāja norādītā vietā; 4. Cits risinājums.

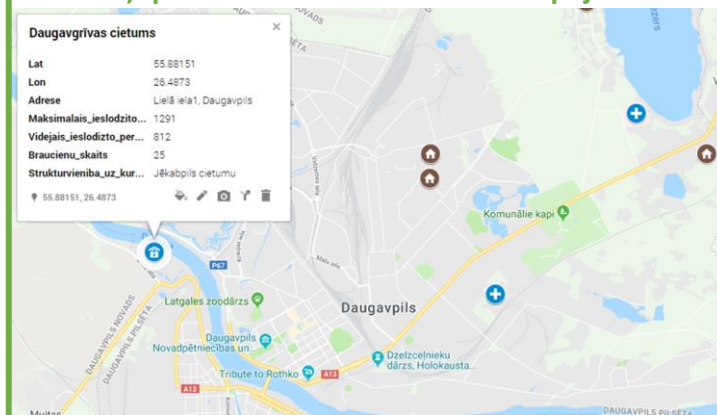
Dzeramā ūdens nodrošinājums

Nr.p.k.	Piegādātājs	Sadarbības apliecinājums	Nodrošinājums ar dzeramo ūdeni	Piegādes veids
1. Piemērs	SIA "ūdens"	Ir līgums/nav līgums vai cits sadarbības veids*	Piemēram: 1. Nav līgumā norādīts; 2. Līdz 100 l (1 litra pudelēs) ūdens dienā; 3. Cits risinājums	Piemēri: 1. Piegādā uz nepieciešamām vietām; 2. Izsniedz piegādātāja norādītā vietā; 3. Cits risinājums.

Iedzīvotāju evakuāciju var izdalīt sekojošās grupās:

- 1.Iedzīvotāji (ar savu un bez sava transporta)
- 2.Pacienti ārstniecības iestādēs
- 3.Sociālās aprūpes centru klienti (kuri tur uzturas patstāvīgi)
- 4.Notiesātie ieslodzījuma vietās
- 5.Ieslodzītie Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietās

Atsevišķi plānā identificētie resursi un spējas ir nokartēti

Avots: VCA plāna sadaļa «Pasākumu plāna par kontrolētu masveida iedzīvotāju evakuāciju un pārvietošanu militāra iebrukuma, katastrofas vai to draudu gadījumā redakcijas projekts»

CAK loma

1. Informācijas apmaiņa starp iesaistītajām institūcijām, tās izvērtēšana
2. Resursu koordinēta piesaiste (algoritms)
3. Pašvaldības civilās aizsardzības plāna izstrāde

COVID19 ietvarā:

1. Apgādes koordinators:
 - IAL
 - nemedicīniskās maskas skolām
 - antigēna noteikšanas testi SAC
 - pulsa oksimetri SAC

Ministru kabineta 2017.gada
26.septembra noteikumi Nr. 582
«Noteikumi par pašvaldību sadarbības
teritorijas civilās aizsardzības komisijām»

CAK (esošais virziens)

1. Grozījumi Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumā (VSS-795)
2. Grozījumi Ministru kabineta 2017.gada 26.septembra noteikumi Nr. 582 «Noteikumi par pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijām» (VSS-818)

Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums

Lai nodrošinātu administratīvi teritoriālās reformas mērķu sasniegšanu, pēc 2021. gada 1. jūlija **Daugavpils valstspilsētas pašvaldība ar Augšdaugavas novada pašvaldību, Jelgavas valstspilsētas pašvaldība ar Jelgavas novada pašvaldību, Liepājas valstspilsētas pašvaldība ar Dienvidkurzemes novada pašvaldību, Rēzeknes valstspilsētas pašvaldība ar Rēzeknes novada pašvaldību un Ventspils valstspilsētas pašvaldība ar Ventspils novada pašvaldību** sadarbojas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas izstrādē un izveido kopīgas sadarbības institūcijas šādās jomās: **civilā aizsardzība**, izglītība un atkritumu apsaimniekošana.

CA reģionos (nākamais posms!)

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Nr. p.k.	Esošais tiesiskais ietvars (pašvaldība)	Iespējamais tiesiskais ietvars	
		Pašvaldība	Reģions
1.	Piedalīties civilās aizsardzības pasākumu nodrošināšanā (likuma "Par pašvaldībām" 15.panta 18.punkts)	Piedalīties civilās aizsardzības pasākumu īstenošanā atbilstoši civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas reglamentējošiem normatīvajiem aktiem	Piedalīties civilās aizsardzības pasākumu īstenošanā atbilstoši civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas reglamentējošiem normatīvajiem aktiem
2.	Gādāt par savas administratīvās teritorijas pretplūdu pasākumiem (likuma "Par pašvaldībām" 15.panta 2.punkts)	Īstenot pasākumus, kas noteikti plūdu riska pārvaldības plānos Minētos plānus izstrādā VSIA "Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (Calevis apsaimniekošanas likuma 9.panta 14.punkts)	Koordinē un kontrolē plūdu riska pārvaldības plānos pašvaldībām uzdoto pasākumu īstenošanu
3.	Katastrofas pārvaldīšanas koordinēšana (pašvaldības administratīvajā teritorijā, kuras saistītas ar ēku un būvju sabrukšanu, avāriju siltumapgādes, ūdensapgādes, notekūdeņu vai kanalizācijas sistēmā): - novērtē risku; - pamatojoties uz risku novērtējumu, nosaka preventīvos, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumus, izstrādā attiecīgās jomas attīstības plānošanas dokumentus, tiesību aktus un citus dokumentus; - pamatojoties uz risku novērtējumu, apzina un plāno resursus katastrofas pārvaldīšanai. (Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma 6.panta pirmās daļas 9.punkts, otrā daļa)	Saglabājas esošais uzdevums	Nav jaunu uzdevumu
4.	Ierosina Ministru prezidentam pārņemt vietēja mēroga katastrofas pārvaldīšanas koordinēšanu (Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma 8.panta pirmās daļas 2.punkts)	Ierosina administratīvajam reģionam pārņemt vietēja mēroga katastrofas pārvaldīšanas koordinēšanu	Pārņem vietēja mēroga katastrofas pārvaldīšanas koordinēšanu ierosinājuma

5.	Nodrošināt iedzīvotāju evakuāciju no katastrofas apdraudētajām vai skartajām teritorijām, kā arī šo iedzīvotāju uzskaiti, pagaidu izmitināšanu, ēdināšanu un sociālo aprūpi (Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma 11.panta pirmās daļas 5.punkts)	Saglabājas esošais uzdevums	Koordinē iedzīvotāju evakuāciju, ja tās īstenošana skar divas vai vairāk pašvaldības
6.	Piedalīties civilās aizsardzības mācībās un organizēt pašvaldības civilās aizsardzības mācības (Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma 11.panta pirmās daļas 7.punkts)	Saglabājas esošais uzdevums	Piedalīties civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācībās. Koordinē reģionāla mēroga civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošanu un organizēšanu (šādā gadījumā jāprecizē Iekšlietu ministrijas kompetence Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma 19.panta trešā daļa, tās kompetencē atstājot tikai valsts mēroga mācības)
7.	Sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas izveidošana un tās darbības nodrošināšana (Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma 11.panta ceturtais daļas 1. un 2.punkts)	Civilās aizsardzības komisijas veido valstspilsētas, kuras darbojas uz valstspilsētas teritoriju un neietver reģiona teritoriju	Civilās aizsardzības komisijas veido administratīvie reģioni, kuras darbojas uz reģiona teritoriju un neietver valstspilsētas teritoriju
8.	Izstrādā sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plānu (Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma 11.panta ceturtais daļas 3.punkts)	Civilās aizsardzības plānu izstrādā valstspilsētas, kuri darbojas uz valstspilsētas teritoriju un neietver reģiona teritoriju	Civilās aizsardzības plānu izstrādā administratīvie reģioni, kuri darbojas uz reģiona teritoriju un neietver valstspilsētas teritoriju

Administratīvajiem reģioniem plānotais finansējums varētu būt no valsts un pašvaldību budžeta līdzekļiem.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Paldies par uzmanību!

Sagatavoja: Mārtiņš Baltmanis

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta priekšnieka vietnieks (tālr.:67075990, e-pasts: martins.baltmanis@vugd.gov.lv)

2021.gada 5.februāris, Rīga